Raad voor Rechtsbijstand

Centraal kantoor Utrecht
Bezoekadres • Croeselaan 15 • Utrecht
Postadres • Postbus 24080 • 3502 MB Utrecht
Tel. +31 (0)88 - 787 10 00
www.rvr.org

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum: 13 augustus 2020
Uw kenmerk:
Onderwerp: Advies Raad voor Rechtsbijstand onderdelen Strafbaarstelling kinderkoop en Wensouderverlof

Geachte ,

In uw brief d.d. 22 juni j.l. heeft u de Raad voor Rechtsbijstand de onderdelen strafbaarstelling kinderkoop en wensouderverlof van het conceptwetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming gestuurd en verzocht binnen acht weken zowel schriftelijk als elektronisch te reageren.

Bijgaand ontvangt u de schriftelijke reactie van de Raad op deze onderdelen. Wij hebben tevens getracht elektronisch te reageren, maar de termijn voor de internetconsultatie bleek reeds te zijn gesloten op 17 juli j.l. (binnen vier weken). Onze reactie op het hierboven genoemde concept wetsvoorstel heeft u verder reeds op 17 juni j.l. van ons ontvangen.

De Raad verwacht niet dat het onderdeel wensouderverlof van het wetsvoorstel effecten zal hebben op het beroep op gesubsidieerde rechtsbijstand.

Voor wat betreft de strafbaarstelling van kinderkoop heeft de Raad in de reactie op de consultatie van het Wetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming al aangegeven dat er inzake een dergelijke strafprocedure een toevoeging kan worden afgegeven maar dat de financiële impact niet in te schatten is.

In de Memorie van Toelichting bij het onderdeel strafbaarstelling kinderkoop wordt geen inschatting gegeven van de aantallen te verwachten zaken per jaar.

De Raad schat in dat het aantal per jaar afgegeven toevoegingen voor dergelijke strafzaken gering zal zijn. Het betreft hier verder (gezien de strafbaarstelling van maximaal 1 jaar) geen misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is. Er zal dus niet ambtshalve een toevoeging worden verstrekt, maar een toevoeging moeten worden aangevraagd. Bij aanvraag van de toevoeging zal een inkomens- en vermogenstoets door de Raad moeten plaatsvinden. Niet alle personen die in een dergelijke strafprocedure worden betrokken, zullen in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand. In 2018 viel 37,2% van de Nederlandse bevolking binnen de inkomens- en vermogensgrenzen om in aanmerking te komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand.

Voor strafbaarheid van kinderkoop geldt (naast het oogmerk van (draag)moederschap) dat er een betekenisvol voordeel – gift, belofte of dienst – moet zijn geboden (door wensouder) of aangenomen (door (draag)moeder) dat geen vergoeding van redelijke kosten betreft. De grens tussen redelijke kosten en een betekenisvol voordeel kan wellicht niet altijd eenvoudig te trekken zijn. Wanneer de kinderkoop in het buitenland heeft plaatsgevonden, kunnen Nederlanders daarvoor in Nederland worden vervolgd.

Het zou kunnen dat gezien de materie en de mogelijkheid van vervolging van feiten in het buitenland dergelijke zaken sneller een complexer karakter kunnen krijgen waardoor de forfaitaire vergoeding van 6 punten voor een politierechterzaak of 8 punten voor een meervoudige kamerzaak voor deze zaken niet meer zal volstaan. Indien de forfaitaire vergoeding met 3 maal wordt overschreden (meer dan 18 uur bij een politierechter zaak en meer dan 24 uur bij een meervoudige kamerzaak) kan de advocaat om toekenning van extra uren bij de Raad verzoeken. Dat zou kunnen leiden tot iets hogere kosten voor rechtsbijstand in een enkele zaak.

Resumerend kan worden vastgesteld dat de effecten op de gesubsidieerde rechtsbijstand van het onderdeel strafbaarstelling kinderkoop gering zullen zijn.

Hoogachtend,

Algemeen directeur/ Bestuurder
Raad voor Rechtsbijstand